

UCHWAŁA Nr XXV/156/2013

Rady Gminy Murów z dnia 21 lutego 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu profilaktyki raka szyjki macicy – szczepienie HPV na lata 2013 - 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 w związku z art. 7 ust 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; z 2002r. Dz. U. Nr 23, poz. 220; Dz. U. nr 62, poz. 558; Dz. U. Nr 113, poz. 984; Dz. U. Nr 153, poz. 1271; Dz. U. Nr 214 poz. 1806; z 2003r. Dz. U. Nr 80, poz. 717; Dz. U. Nr 162, poz. 1568; z 2004r.; Dz. U. Nr 102, poz. 1055; Dz. U. Nr 116, poz. 1203; z 2005r. Nr 172, poz. 1441; Nr 175, poz. 1457; z 2006r. nr 17, poz. 128; Nr 181 poz. 1337; z 2007r. nr 48 poz. 327; Nr 138 poz. 974; Nr 173 poz. 1218; Nr 180 poz. 1111; Nr 223 poz. 1458; z 2009r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241; z 2010r. Nr 28 poz. 142 i 146; Nr 40, poz. 230, Nr 106 poz. 675, Dz. U. z 2011r. Nr 21 poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149 poz. 887, Nr 217 poz. 1281; z 2012r. poz. 567) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych(Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027; Dz. U. z 2008r. Nr 216, poz. 1367; Dz. U. z 2008r. Nr 225, poz. 1486; Dz. U. z 2008r. Nr 227, poz. 1505; Dz. U. z 2008r. Nr 234, poz. 1570; Dz. U. z 2008r. Nr 237, poz. 1654; Dz. U z 2009r. Nr 6, poz. 33 ; Dz. U. z 2009r. Nr 22, poz. 120; Dz. U. z 2009r. Nr 26, poz. 157; Dz. U. z 2009r. Nr 38, poz. 299; Dz. U z 2009r. Nr 92, poz. 753; Dz. U. z 2009 Nr 97, poz. 800; Dz. U z 2009r. Nr 98 poz. 817; Dz. U. z 2009r. Nr 111, poz. 918; Dz. U z 2009r. Nr 118, poz. 989; Dz. U z 2009r. Nr 157, poz. 1241; Dz. U. z 2009r. Nr 161, poz. 1278; Dz. U. z 2009r. Nr 178, poz. 1374; Dz. U. z 2010r. Nr 50, poz. 301; Dz. U. z 2010r. Nr 107, poz. 679; Dz. U. z 2010r. Nr 125, poz. 842; Dz. U. z 2010r. Nr 127, poz. 857; Dz. U. z 2010r. Nr 165, poz. 1116; Dz. U. z 2010r. Nr 182, poz. 1228; Dz. U z 2010r. Nr 205, poz. 1363; Dz. U. z 2010r Nr 225, poz. 1465; Dz. U. z 2010r. Nr 238, poz. 1578; Dz. U. z 2010r. Nr 257, poz. 1723; Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1725; Dz. U. z 2011r. Nr 45, poz. 235; Dz. U. z 2011r. Nr 73, poz. 390; Dz. U. z 2011r. Nr 81, poz. 440; Dz. U. z 2011r. Nr 106, poz. 622; Dz. U. z 2011r. Nr 112, poz. 654; Dz. U. z 2011r. Nr 113, poz. 657; Dz. U. z 2011 Nr 122, poz. 696; Dz. U. z 2011r. Nr 138, poz. 808; Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887; Dz. U. z 2011r. Nr 171, poz. 1016, Nr 205 poz. 1203, Nr 232 poz. 1378; z 2012 r. poz.123, poz.476, poz.1016 i 1342) Rada Gminy Murów uchwala, co następuje:

§ 1.

Wyraża się zgodę na przyjęcie wieloletniego Gminnego Programu profilaktyki raka szyjki macicy – szczepienie HPV na lata 2013 -2015, przekraczający rok budżetowy, stanowiącego załącznik do uchwały, oraz zaangażowanie na ten cel środków finansowych, w wysokości:

1. w roku 2013 – 24.000,00 zł (słownie złotych: dwadzieścia cztery tysiące)
2. w roku 2014 – 23.400,00 zł (słownie złotych: dwadzieścia trzy tysiące czterysta)
3. w roku 2015 – 18.400,00 zł (słownie złotych: osiemnaście tysięcy czterysta)

§ 2.

Zobowiązanie określone w § 1 zostanie pokryte z budżetu gminy Murów .

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5

Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez opublikowaniu jej treści w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gminy

/-/ Józef Sowada

Gminny Program profilaktyki raka szyjki macicy – szczepienie HPV
na lata 2013-2015

1. WSTĘP

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia jest jednym z najważniejszych zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. z 2001 r. Dz. U. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności opracowanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców - art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004r.Nr 210 poz.2135 z późn. zm.).

Zapobieganie chorobom cywilizacyjnym możliwe jest poprzez stosowanie odpowiedniej profilaktyki, a także poprzez podejmowanie wszelkich działań i środków zmierzających do wykrycia we wczesnych stadiach nowotworów, dających szansę na szybkie wyleczenie.

4. OPIS PROGRAMU

A. Ogólna charakterystyka

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV – Human Papillomavirus) stanowi duży problem kliniczny i epidemiologiczny na całym świecie. Na świecie ok. 630 mln ludzi jest zakażona wirusem HPV. Większość zakażeń HPV przebiega bezobjawowo. Istnieje ponad 100 typów wirusa HPV, które po dostaniu się do organizmu, w większości nie wywołują objawów chorobowych dzięki naturalnej odporności immunologicznej. Jednakże zakażenie wirusami „wysokiego ryzyka” jak HPV 16, 18, 31 i 45 mogą być przyczyną raka szyjki macicy lub innych nowotworów narządów moczowo- płciowych. Typy wirusa HPV 16 i 18 powodują aż 70 % przypadków raka szyjki macicy. Infekcje HPV odpowiedzialne są również za część nowotworu pochwy i sromu. Typy wirusa HPV 6 i 11 są dodatkowo odpowiedzialne za brodawki płciowe. Do większości zakażeń dochodzi genitalnymi typami HPV podczas pierwszych kontaktów seksualnych. Dlatego profilaktyka przeciwdziałania czynnikom ryzyka odnosi się głównie do

młodych dziewcząt. Rak szyjki macicy jest drugim co do częstości występowania nowotworem złośliwym, który dotyka kobiety na świecie i drugą co do częstości przyczyną ich zgonów z powodu chorób nowotworowych. Szacuje się, że każdego roku ok. 500 000 kobiet na całym świecie zapada na raka szyjki macicy, a 300 000 z nich umiera z tego powodu. W Polsce według Krajowego Rejestru Nowotworów w 2009 roku zapadło na ten typ nowotworu 3102 kobiet. Największą liczbę zachorowań obserwuje się w województwie mazowieckim – 440 przypadków rocznie, śląskim – 388, dolnośląskim, małopolskim -244. W 2009 roku z powodu raka szyjki macicy w Polsce zmarło 1748 kobiet, w województwie śląskim – 219 .

B. Epidemiologia

Transmisja zakażenia HPV odbywa się głównie drogą płciową. Zakażenie HPV może być jawne klinicznie lub przybierać formę subkliniczną, albo utajoną. Objawy kliniczne zakażenia typami niskoonkogennymi obejmują kłykciny płaskie lub kończystych narządów płciowych o różnym nasileniu. W fazie utajonej nie występują objawy. Na każdym z wymienionych etapów zakażenie może ulegać progresji, samoistnej regresji, lub stać się procesem przewlekłym. Najczęściej zakażenie HPV ulega samowyleczeniu. U kobiet do 25 roku życia większość infekcji ulega regresji w ciągu 12-18 miesięcy. Utrzymywanie się zakażenia powyżej 24 miesięcy jest związane z zakażeniem wirusami wysokoonkogennymi. Liczba nowych zakażeń maleje wraz z wiekiem, ale ryzyko przejścia zakażenia w formę przetrwałą wzrasta wraz z wiekiem osoby zakażonej. Sposób radykalnego leczenia zakażenia HPV nie jest obecnie znany, dlatego też tak bardzo ważna jest profilaktyka zakażeń mogących powodować raka narządów płciowych.

Według Światowej Organizacji Zdrowia wyróżnia się następujące rodzaje działalności profilaktycznej :

- profilaktyka pierwotna obejmująca informowanie o czynnikach ryzyka zachorowania oraz szczepienia przeciwko onkogennym typom wirusa HPV,
- profilaktyka wtórna – wykrywanie stanów przednowotworowych i wczesnych postaci raka,
- profilaktyka trzeciorzędowa – prawidłowa diagnostyka i leczenie raka.

W ramach Programu dla tutejszej gminy przewidziano realizację działań profilaktycznych obejmujących informację o zagrożeniach kierowaną do szerokiego grona odbiorców oraz szczepienia dziewcząt w wieku 13 lat.

C. Populacja podlegająca Programowi

W przypadku Gminy Murów liczącej 5507 mieszkańców populacją przewidzianą do objęcia programem są dziewczynki w wieku 13 lat, zamieszkałe w Gminie Murów .

W latach 2013-2015 zakwalifikowanych zostało do Programu :

Tabela nr 1. Ilość dziewcząt kwalifikujących się do programu (dane opracowane na podstawie danych zgromadzonych w SIO (Systemie Informacji Oświatowej oraz danych z USC w Murowie na dzień 01.10.2012r.).

Rok urodzenia dziewcząt	2000	2001	2002
Ilość dziewcząt zamieszkałych w Gminie Murów na dzień 01.10.2012 r.	30	26	20
Rok przeprowadzenia programu szczepienia	2013	2014	2015

Program zakłada szczepienia trzech roczników dziewczynek i stanowić będzie przesłankę do podejmowania decyzji przez władze samorządowe następnych kadencji w sprawie systematycznego szczepienia kolejnych roczników.

Kontynuowany program zdrowotny ukierunkowany jest na profilaktykę przeciwdziałania czynnikom ryzyka zachorowań na raka szyjki macicy, raka sromu, raka pochwy i brodawkom płciowym. Zalecanym sposobem prewencji pierwotnej w tym zakresie jest zastosowanie szczepionki czterowalentnej przeciw HPV (zarejestrowana i dopuszczona do obrotu jest jeszcze szczepionka dwuwalentna przeciwko zakażeniom HPV 16 i 18).

Prowadzone badania w zakresie skuteczności klinicznej tych szczepionek rekomendują szczepionkę czterowalentną.

Za potrzebą wdrożenia programu zdrowotnego w gminie przemawiają takie aspekty, jak:

- 1) docelowe zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu nowotworów złośliwych (priorytet zdrowotny określony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych – Dz.U. Nr 137 poz 1126),
- 2) systematyczne obejmowanie profilaktyką pierwotną stałej populacji mieszkańców gminy (dziewczęta w 13 roku życia),
- 3) brak powszechnej dostępności do szczepionek przeciwko zakażeniom HPV z powodu nie finansowania tych szczepień ze środków publicznych,
- 4) zwiększenie wśród kobiet wiedzy i świadomości na temat zagrożenia chorobami nowotworowymi oraz przekonanie do stosowania profilaktyki wtórnej, poprzez badania cytologiczne.

3 . CELE GŁÓWNE I POŚREDNIE PROGRAMU

A. Cele główne:

- Zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez przeprowadzenie edukacji zdrowotnej oraz wykonanie szczepień ochronnych szczepionką przeciwko wirusom HPV wywołującym raka szyjki macicy, raka sromu,

raka pochwy i brodawki płciowej w populacji 13-letnich dziewcząt zamieszkałych w gminie Murów .

- Ukształtowanie właściwych nawyków higienicznych u 13 letnich dziewcząt .

B. Cele pośrednie:

- Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości rodziców oraz młodzieży szkolnej w zakresie ryzykownych zachorowań oraz chorób przenoszonych drogą płciową, w tym zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego.
- Ugruntowanie postaw dziewcząt w okresie dojrzewania poprzez nabywanie wiedzy na temat zagrożeń zdrowotnych, w tym podkreślenie roli wykonywania badań cytologicznych
- Zapoznanie rodziców z działaniem szczepionki przeciw wirusom HPV wywołującym raka szyjki macicy, raka sromu, raka pochwy i brodawki płciowe oraz uzyskanie zgody na wykonanie zabiegu podania 3 dawek szczepionki.
- Popularyzowanie wśród młodzieży nawyku systematycznego wykonywania badań profilaktycznych w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych.

Programy edukacyjne propagujące zdrowy styl życia mają na celu zapobieganie chorobie co w efekcie zmniejszy koszty ponoszone na leczenie. Ważną sprawą jest aby edukacją objąć zarówno młode dziewczęta jak i ich opiekunów. Jest to niezbędne przy kształtowaniu właściwych nawyków higienicznych w każdym domu.

4. KOSZT PROGRAMU

Program profilaktyki raka szyjki macicy będzie płatny w całości ze środków własnych Gminy Murów .

Nazwa Programu	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	Ilość szczepień (kpl.)	Kwota programu	Ilość szczepień (kpl.)	Kwota programu	Ilość szczepień (kpl.)	Kwota programu
Gminnego Programu profilaktyki raka szyjki macicy – szczepienie HPV na lata 2013-2015	30	24.000,00	26	23.400,00	20	18.400,00

Dopuszcza się przeniesienie na rok następny jednej dawki szczepionki w przypadku, gdy środki na dany rok będą niewystarczające.

W każdym kolejnym roku kalendarzowym objętym Programem dopuszcza się dla poszczególnych roczników zwiększenie lub zmniejszenie liczby dziewcząt zgodnie z aktualnym stanem zamieszkania.

Wybór realizatora lub realizatorów programu zostanie wyłoniony przez Wójta Gminy Murów w drodze najkorzystniejszej złożonej oferty w drodze otwartego konkursu ofert, ogłoszonego na podstawie art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210 poz. 2135 ze zm.) oraz art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 roku Nr 14, poz. 89 z późn. zm.).

5. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

A. Uczestnicy Programu

Udział w Programie szczepień jest dobrowolny. W celu objęcia szczepieniem dziewcząt zamieszkałych na terenie Gminy Murów wymagane jest złożenie imiennych deklaracji przez rodzica, bądź prawnego opiekuna (wzór deklaracji stanowi załącznik Nr 1 do Programu).

B. Realizacja Programu:

- 1) Przeprowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych dla objętych programem dziewcząt w gminie Murów. Przeprowadzenie akcji informacyjnej dotyczącej zakażenia HPV (także wśród chłopców) o zapobieganiu rakowi szyjki macicy przez okresowe badania ginekologiczne.
- 2) Przeprowadzenie spotkań informacyjnych z rodzicami objętych programem dziewcząt, których celem będzie zapoznanie rodziców z działaniem szczepionki przeciwko wirusowi HPV wywołującym raka szyjki macicy, raka sromu, raka pochwy i brodawki płciowej.
- 3) Przedstawienie dziewczętom oraz rodzicom/ opiekunom, informacji o szczepieniu profilaktycznym przeciwko wirusowi HPV.
- 4) Dziewczęta, których rodzice wyrażą zgodę na szczepienia zostaną objęte bezpłatnym szczepieniem w placówce służby zdrowia, która będzie realizatorem programu.

C. Kryteria kwalifikacji do zabiegu szczepień ochronnych:

1. Wiek 13 lat .
2. Brak przeciwwskazań lekarskich do szczepień przeciw wirusowi HPV (poprzedzone badaniem lekarskim przed szczepieniem).
3. Pisemna zgoda rodzica .

6. WSKAŹNIKI DO MONITOROWANIA PROGRAMU

Podczas oceny uwzględnione będą wskaźniki:

1. Liczba dziewcząt uczestniczących w Programie.
2. Liczba dziewcząt objętych szczepieniami.
3. Stopień osiągnięcia sukcesu, określony procentowo – liczba zadeklarowanych dziewcząt / liczba zaszczepionych dziewcząt.
4. Opinie odbiorców bezpośrednich (dziewcząt) oraz pośrednich (rodziców) o Programie.

7. CZAS TRWANIA PROGRAMU

Program będzie realizowany w latach 2013 – 2015

W ramach możliwości budżetowych Gminy Murów program będzie kontynuowany w kolejnych latach.

8. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zaszczepienie pełnej liczby dziewcząt rocznika 2000, 2001, 2003.
2. Zmniejszenie zachorowalności na raka szyjki macicy w perspektywie wieloletniej .
3. Zwiększenie poziomu wiedzy rodziców i dziewcząt nt. ryzykownych zachorowań oraz chorób przenoszonych drogą płciową.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy rodziców i dziewcząt dotyczącej profilaktycznych badań okresowych.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o raport z sesji naukowej zorganizowanej przez szkołę Nauk Społecznych IFiS PAN i dziennik „Służba Zdrowia” w dniu 9 października 2007 r. w Warszawie pod redakcją naukową prof. dr. Hab. Antonina Ostrowskiego i dr. Mariusza Gujskiego oraz Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Rak Szyjki macicy. Wybierz życie” zorganizowanej przez Sekcję ginekologii Onkologicznej Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Ginekologii Onkologicznej w dniach 21 - 22 września 2007 r. w Gdańsku pod redakcją Dariusza Wydry i Janusza Emericha. oraz dane uzyskane z Internetu www.onkologia.org.pl, Krajowa Baza Danych Nowotworowych, oraz ze strony www.pzh.gov.pl Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, Zakład Epidemiologii.

Szanowni Rodzice!

Przyczyną raka szyjki macicy jest bardzo powszechny wirus brodawczaka ludzkiego – HPV. Dzisiejsza medycyna daje możliwość zabezpieczenia się przed ryzykiem choroby. W statystykach zachorowalności na raka szyjki macicy Polska zajmuje drugie miejsce w Europie. Aby zminimalizować ryzyko choroby, ginekolodzy zalecają między innymi zaszczepienie się przed onkogennymi typami wirusa HPV. Rutynowe stosowanie szczepionki przeciwko HPV jest rekomendowane dla dziewczynek w wieku od 12 do 15 roku życia (przed rozpoczęciem aktywności seksualnej). Większość krajów Unii Europejskiej zdecydowało się na powszechne szczepienie dziewczynek. W Polsce szczepienie przeciwko HPV jest w kalendarzu szczepień zalecanych. Oznacza to, że choć przyznaje się, że warto się zaszczepić, to na razie nie ma na to funduszy (koszt zaszczepienia jednej dziewczynki to kwota około 800 zł - trzy dawki) . W 2008 roku kilka polskich miast, gmin i powiatów zdecydowało się sfinalizować szczepienia wśród kilkunastoletnich dziewczynek z własnych środków budżetowych. W roku 2012 również gmina Murów dołączyła do samorządowców podejmujących to działanie w ramach własnych środków budżetowych szczepiąc 18 dziewcząt. Poprzez przyjęcie wieloletniego *Gminnego Programu profilaktyki raka szyjki macicy – szczepienia HPV na lata 2013-2015* , również Państwo macie szansę podjęcia decyzji objęcia bezpłatnym szczepieniem swojej córki. Przed podjęciem decyzji, proszę o zapoznanie się z Programem oraz ulotką opisującą proponowany lek w postaci szczepionki oraz udział w proponowanych spotkaniach informacyjnych z lekarzami w szkołach. Po dokładnym przeanalizowaniu tematu i podjęciu ostatecznej decyzji, proszę o wypełnienie poniższej zamieszczonej deklaracji i złożenie jej do dnia ..... w szkole, do której dziecko uczęszcza.

.....
(miejscowość, data)

**Zgoda rodzica/opiekuna prawnego osoby nieletniej
na szczepienie**

Ja, ...
zam. ....

wyrażam zgodę na objęcie Programem szczepień przeciw wirusowi HPV
(trzy dawki) mojego dziecka .....
(imię nazwisko dziecka)

PESEL .....

Córka uczęszcza do .....
(nazwa szkoły)

W przypadku odstąpienia od kontynuacji Programu szczepień, po podaniu I dawki, zobowiązuję się do pokrycia poniesionych kosztów, pochodzących ze środków publicznych.

.....
(czytelny podpis rodzica / opiekuna prawnego)